

Propietat intel·lectual i coneixement obert

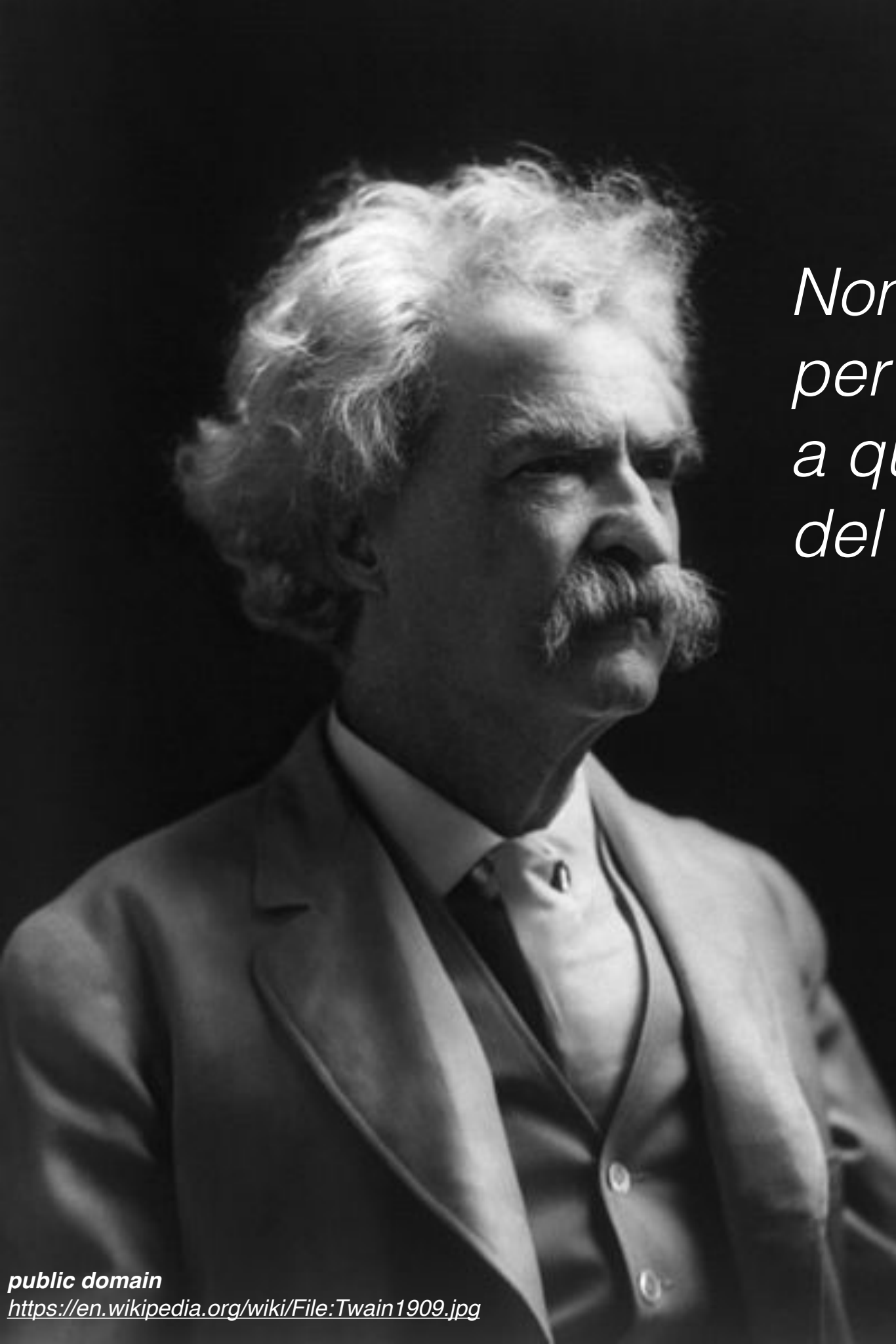
3. Bones pràctiques sobre coneixement obert

Jordi Adell

Dept. d'Educació i

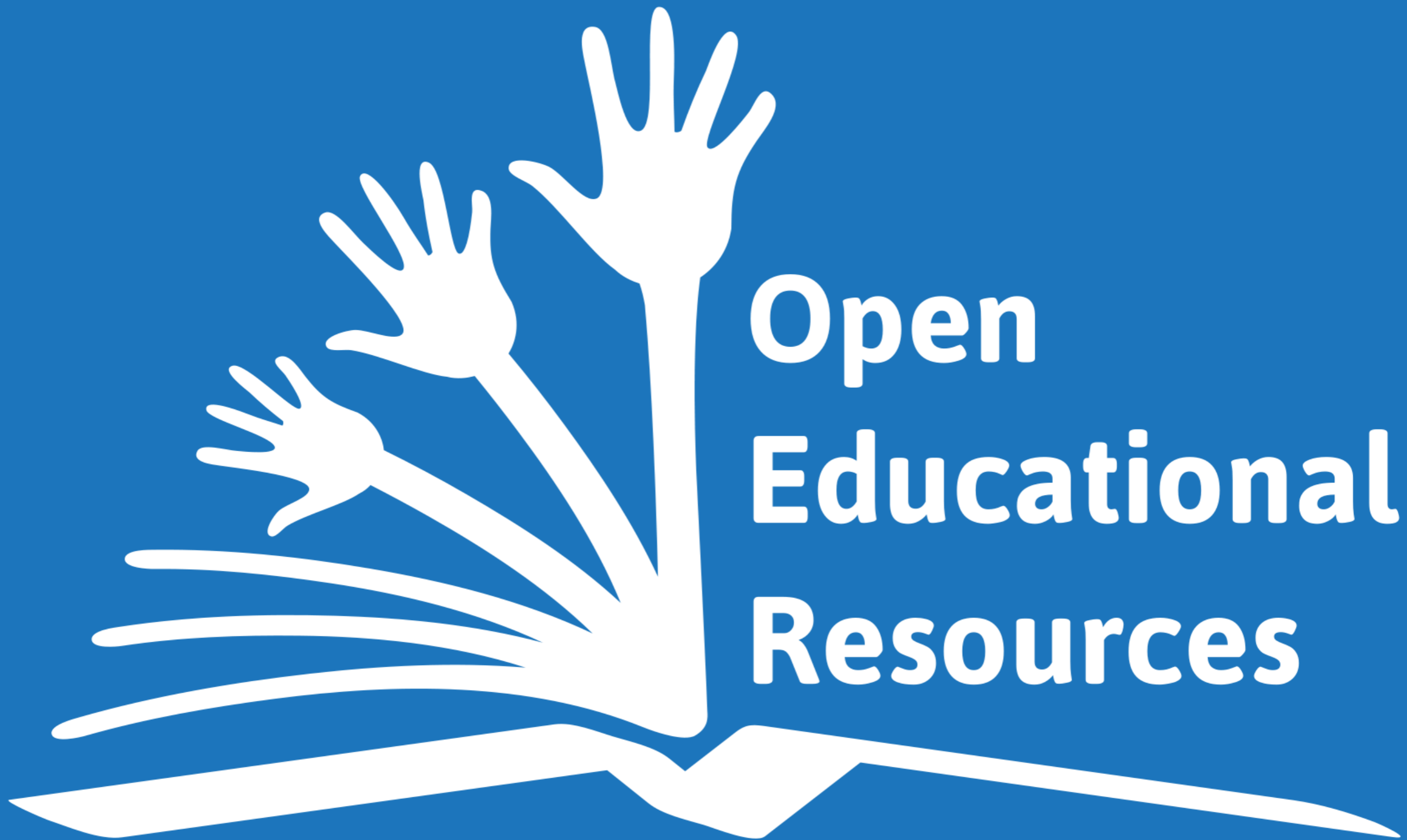
Centre d'Educació i Noves Tecnologies

Universitat Jaume I

A black and white portrait of Mark Twain, showing him from the chest up. He has a prominent white mustache and is looking slightly to the right. He is wearing a dark suit jacket over a light-colored shirt and a dark tie. The background is dark and out of focus.

*Només una cosa és impossible
per a Déu: trobar-li algun sentit
a qualsevol llei de copyright
del planeta.*

Mark Twain en el seu quadern de notes, el 23 de maig de 1903.

**Open
Educational
Resources**

Tres idees:

1. Què és un recurs educatiu “obert”?
2. Per què “obert”?
3. Bones pràctiques com a docents i investigadors sobre recursos educatius oberts i a l’Aula Virtual.

Penseu que sou

Usuariis

i Autors

Open Science

Open Data

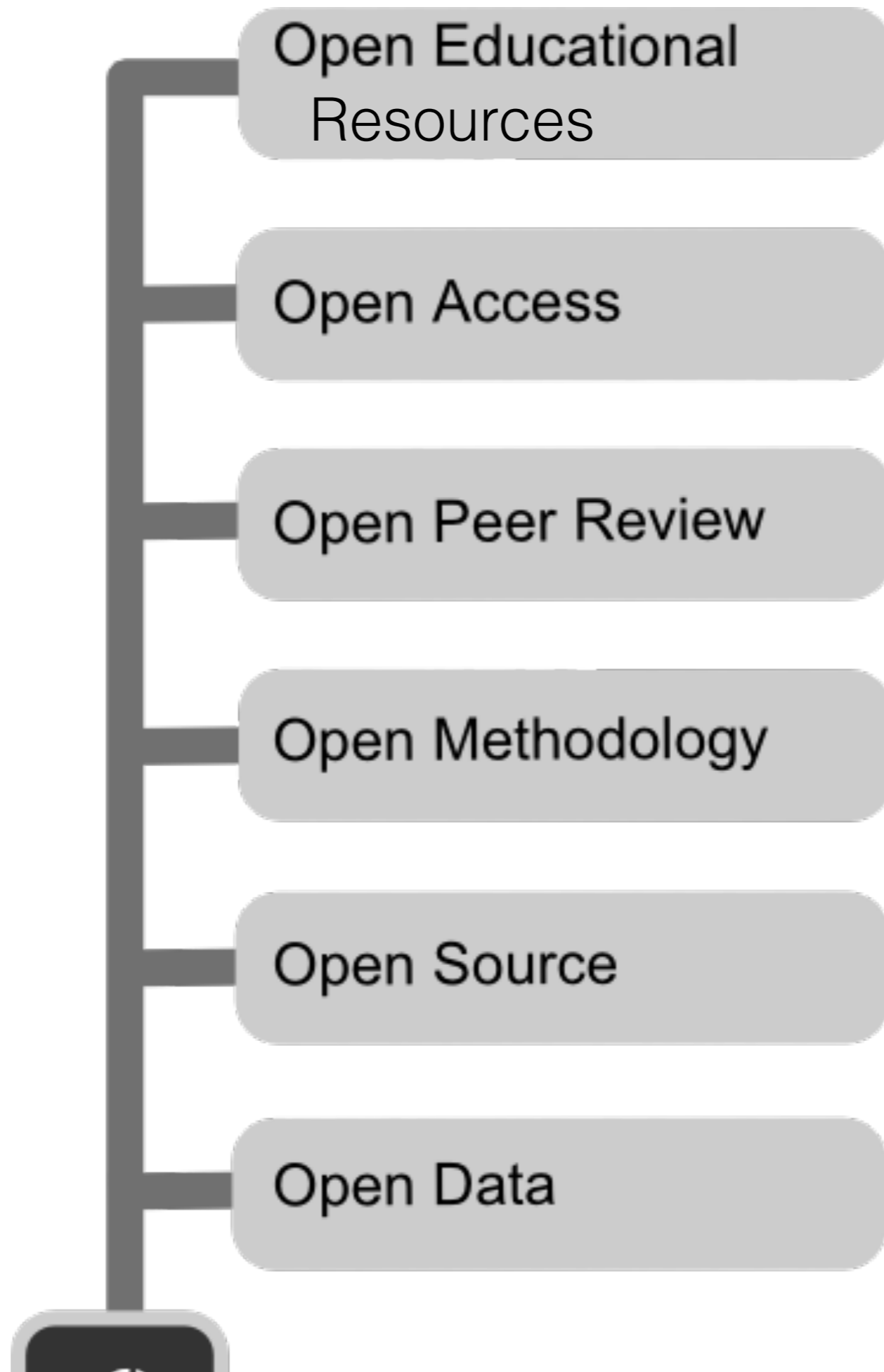
Open Source

Open Methodology

Open Peer Review

Open Access

Open Educational
Resources

Definiciones

The Open Definition

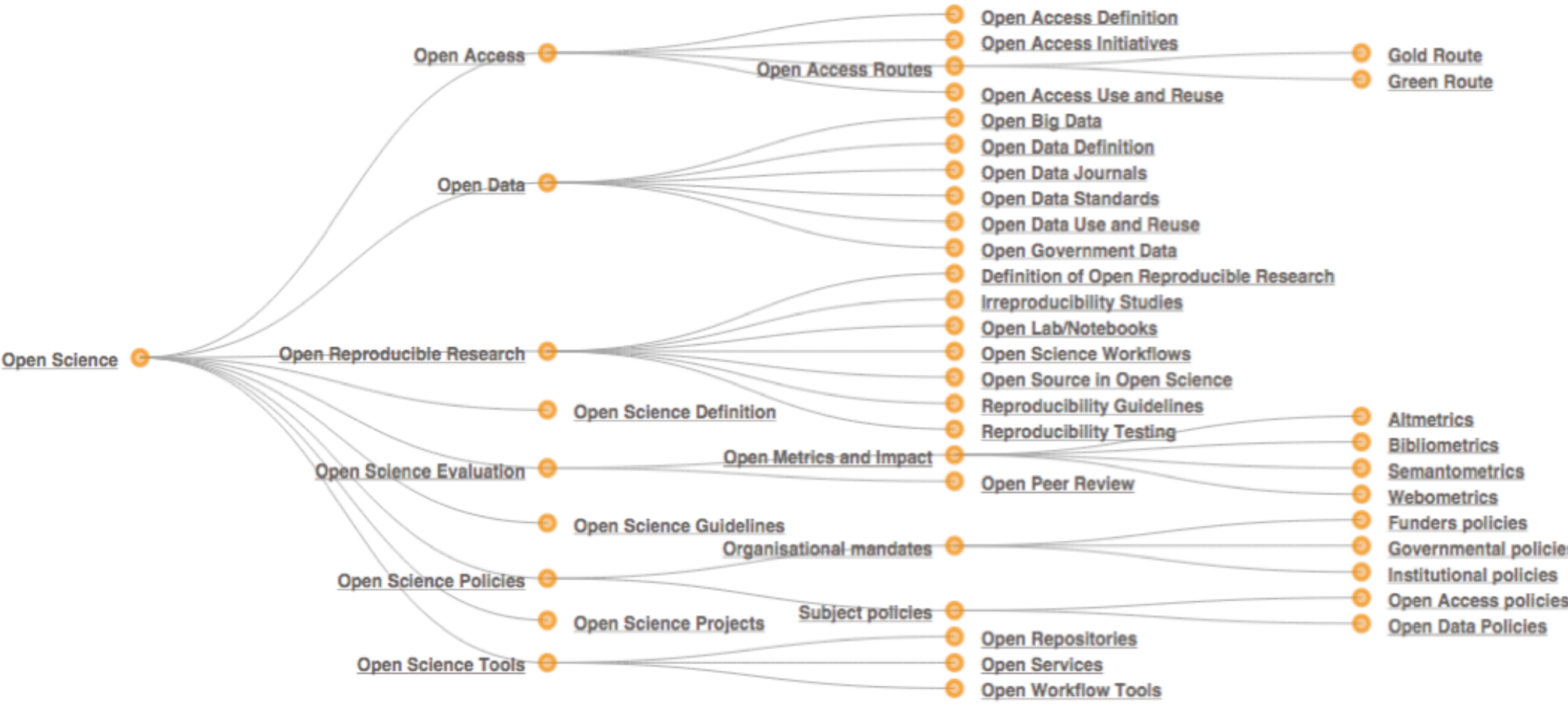
“Open means anyone can freely access, use, modify, and share for any purpose (subject, at most, to requirements that preserve provenance and openness).”

Obert significa que qualsevol pot lliurement accedir, utilitzar, modificar i compartir per a qualsevol propòsit (subjecte, com a mínim, als requisits que preserven l'autoria i l'apertura.

<http://opendefinition.org/>

Una obra és **oberta** si la seva forma de distribució satisfà les condicions següents:

1. Accés
2. Redistribució
3. Reutilització
4. Absència de restriccions tecnològiques
5. Reconeixement
6. Integritat
7. Cap discriminació de persones o grups
8. Cap discriminació d'àmbits de treball
9. Distribució de la llicència

Pontika, N., Knoth, P., Cancellieri, M., & Pearce, S. (2015, October). Fostering open science to research using a taxonomy and an eLearning portal. In Proceedings of the 15th International Conference on Knowledge Technologies and Data-driven Business (p. 11). ACM.. http://oro.open.ac.uk/44719/2/kmi_foster_iknow.pdf

2. Per què *“obert”*?

Open Knowledge Values

scholars should
be public
intellectuals

Scholarship
should be
classroom-
friendly

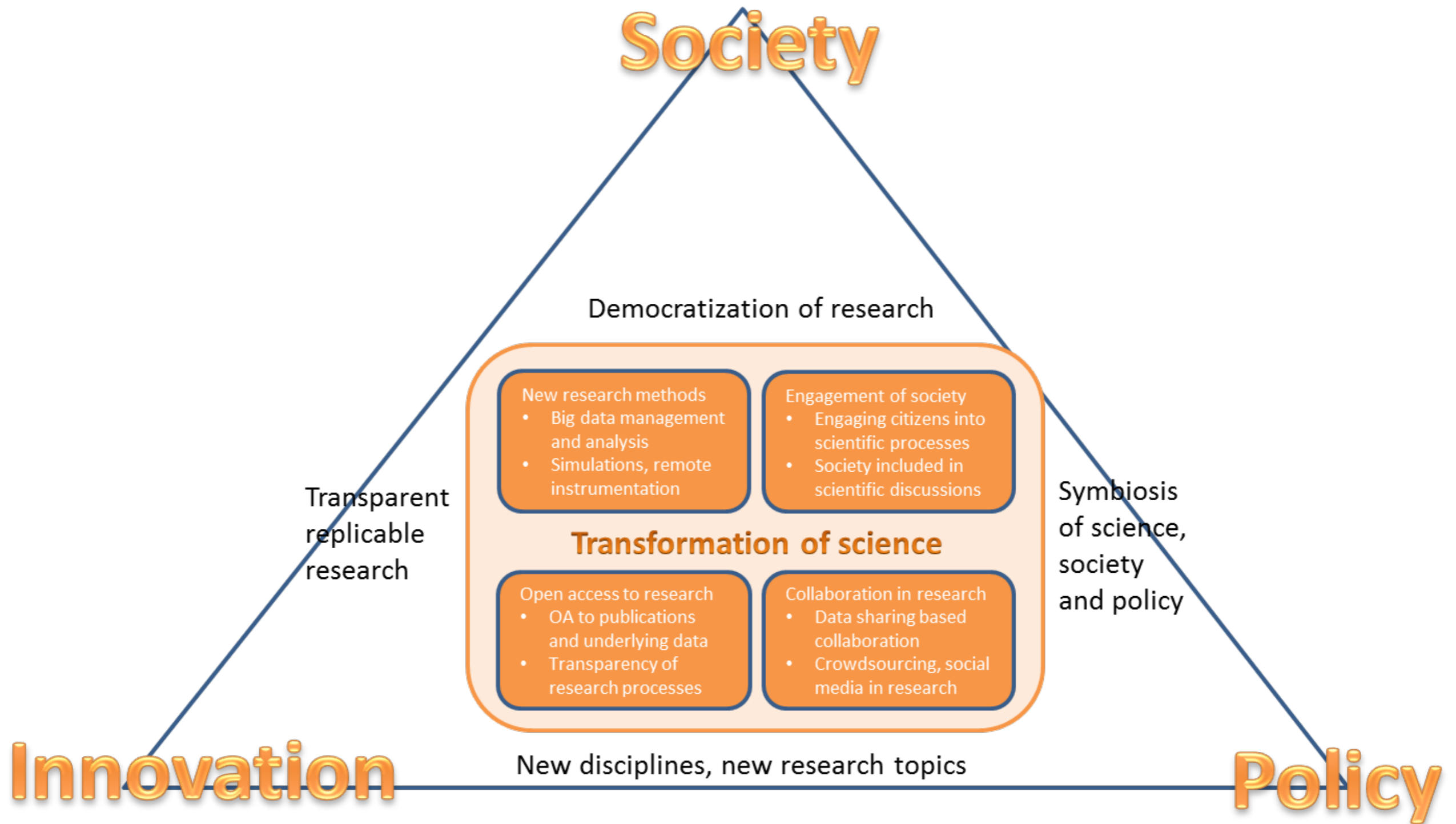
knowledge is
a public good

science & society
profit when info
freely circulates

it's good to
reach new,
diverse audiences

scholarship
gains value
through use

publicly-funded
research should
be free to
the public

El coneixement no serveix de res (bo) si no es comunica, és “excloent”.

Però....

May 21, 2015

Scholarly publisher profit update.

Alex Holcombe

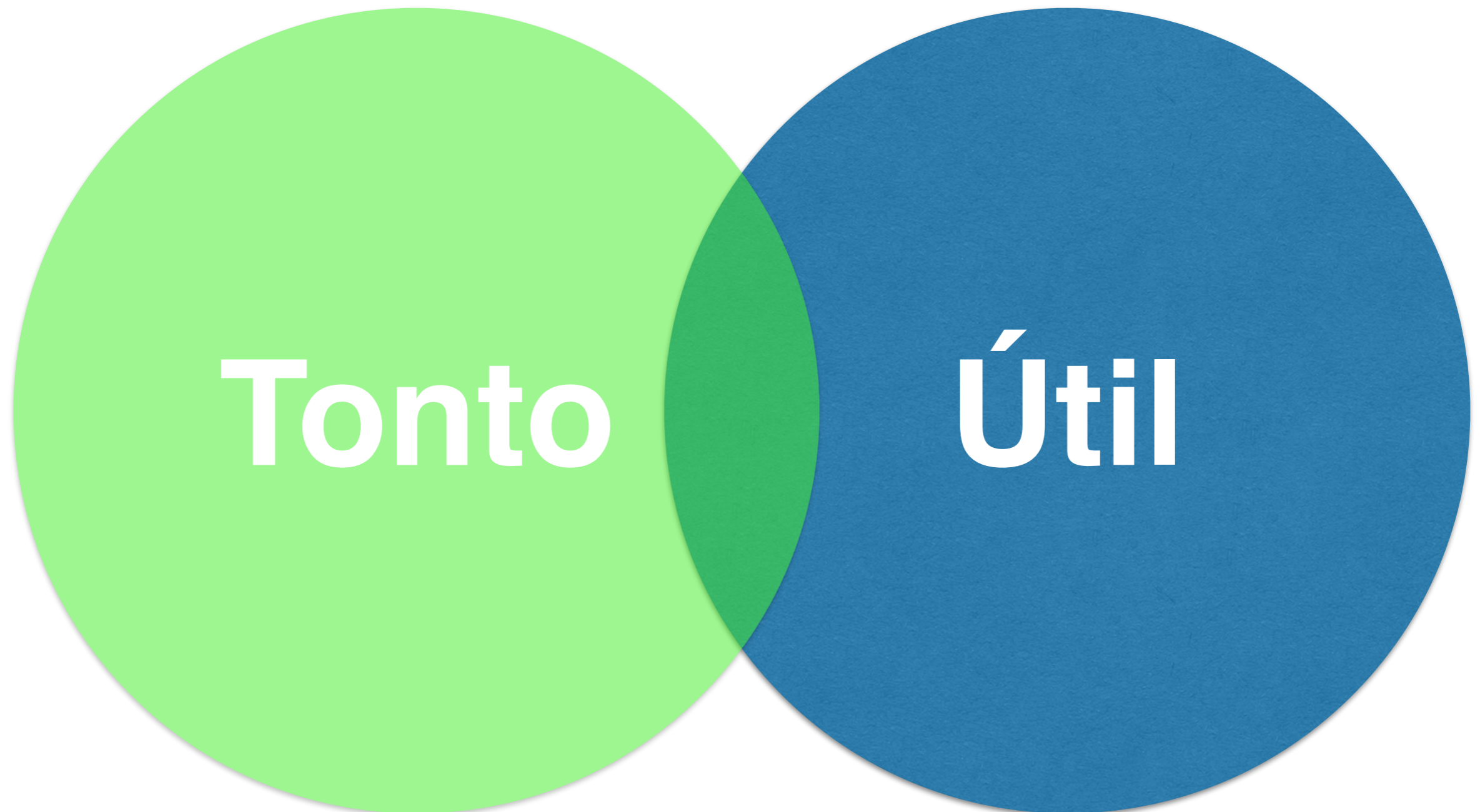
<https://alexholcombe.wordpress.com/2015/05/21/scholarly-publisher-profit-update/>

Profit	Company	Industry
10%	BMW	automobiles
23%	Rio Tinto	mining
25%	Google	search
29%	Apple	premium computing
35%	Springer	scholarly publishing
37%	Elsevier	scholarly publishing

<http://wp.me/ph4jF-km> CC-BY Alex Holcombe

¿On ens situaríem als professors universitaris?

Giving Knowledge for Free

THE EMERGENCE OF OPEN
EDUCATIONAL RESOURCES

Centre for Educational Research and Innovation. (2007). *Giving knowledge for free: The emergence of open educational resources*. Organisation for Economic Co-operation and Development.

<http://www.oecd.org/edu/ceri/38654317.pdf>

Però...

© OECD 2007

No reproduction, copy, transmission or translation of this publication may be made without written permission. Applications should be sent to OECD Publishing rights@oecd.org or by fax 33 1 45 24 99 30. Permission to photocopy a portion of this work should be addressed to the Centre français d'exploitation du droit de copie (CFC), 20, rue des Grands-Augustins, 75006 Paris, France, fax 33 1 46 34 67 19, contact@cfcopies.com or (for US only) to Copyright Clearance Center (CCC), 222 Rosewood Drive Danvers, MA 01923, USA, fax 1 978 646 8600, info@copyright.com.

(la OCDE és la OCDE)

OECD publishing

Please cite this paper as:

OECD (2015), "Making Open Science a Reality", *OECD Science, Technology and Industry Policy Papers*, No. 25, OECD Publishing, Paris.
<http://dx.doi.org/10.1787/5jrs2f963zs1-en>

OECD Science, Technology and Industry
Policy Papers No. 25

Making Open Science a Reality

OECD

OCDE sobre Open Science

OECD (2015), "Making Open Science a Reality", *OECD Science, Technology and Industry Policy Papers*, No. 25, OECD Publishing, Paris. <http://dx.doi.org/10.1787/5jrs2f963zs1-en>

Organización
de las Naciones Unidas
para la Educación,
la Ciencia y la Cultura

Comunicación e Información

UNESCO » Comunicación e Información » Temas » Acceso al conocimiento » Recursos educativos abiertos

A- A+

Acceso al conocimiento

Archivos

Bibliotecas

Diversidad lingüística y plurilingüismo en Internet

Libre acceso a la información científica

Recursos educativos abiertos

Preservación del patrimonio documental

Recursos Educativos Abiertos

Logo de los recursos educativos de libre acceso 2012 J. Mello, usa baja licencia de Creative Commons CC-BY

La UNESCO sostiene que el acceso universal a la educación de gran calidad es esencial para la construcción de la paz, el desarrollo sostenible de la sociedad y la economía y el diálogo intercultural. Los recursos educativos de libre acceso proporcionan una oportunidad estratégica para mejorar la calidad de la educación y para facilitar el diálogo sobre políticas, el intercambio de conocimientos y el aumento de capacidades.

Los recursos educativos de libre acceso son materiales de enseñanza, aprendizaje o investigación que se encuentran en el dominio público o que han sido publicados con una licencia de propiedad intelectual que permite su utilización, adaptación y distribución gratuitas.

En 2001, el Massachusetts Institute of Technology (MIT), en un giro sin precedentes, anunció la publicación de casi todos sus cursos en Internet, accesibles a todo el público. Ante el aumento del número de instituciones que ofrecen materiales pedagógicos en forma gratuita o abierta a todo el público, la UNESCO organizó en

2002 el primer foro mundial sobre recursos educativos de libre acceso en el que se adoptó la expresión "recursos educativos de libre acceso".

Con apoyo de la fundación Hewlett, la UNESCO creó en 2005 un wiki mundial comunitario sobre recursos educativos de libre acceso, para intercambiar información y trabajar en colaboración sobre temas relacionados con la producción y la utilización de recursos educativos de libre acceso.

La UNESCO está desarrollando una nueva plataforma innovadora sobre recursos

INFORMACIÓN CONEXA

PUBLICACIONES

- ▶ Guidelines on Open Educational Resources (OER) in Higher Education (PDF, en inglés)
- ▶ Otras publicaciones (en inglés)

PAGINAS

- ▶ Logotipo mundial REA
- ▶ Eventos

SITIOS WEB

- ▶ Comunidades del conocimiento de la UNESCO
- ▶ Recursos educativos de libre acceso
- ▶ Plataforma de formación abierta
- ▶ Iniciativa OPAL sobre recursos educativos de libre acceso

Organización
de las Naciones Unidas
para la Educación,
la Ciencia y la Cultura

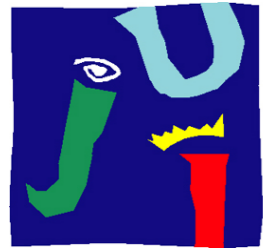
DIRECTRICES PARA LOS RECURSOS EDUCATIVOS ABIERTOS (REA) EN LA EDUCACIÓN SUPERIOR

Organización
de las Naciones Unidas
para la Educación,
la Ciencia y la Cultura

Guía Básica de Recursos Educativos Abiertos (REA)

UNIVERSITAT
JAUME I

Estatuts

Disposició Addicional Setena:

*La Universitat Jaume I ha de fomentar l'ús de formats informàtics oberts en la comunicació interna i externa, promoure el desplegament i l'ús de programari lliure i **afavorir la lliure difusió del coneixement creat per la comunitat universitària**. La universitat ha de promoure, incentivar i facilitar la preservació i el lliure accés a les publicacions i a la producció intel·lectual del seu personal en el repositori documental institucional.*

3. Bones pràctiques:

1. En relació als recursos educatius oberts (REO).
2. En relació al materials d'ensenyament a l'Aula Virtual de la UJI.

DIRECTRICES PARA LOS RECURSOS EDUCATIVOS ABIERTOS (REA) EN LA EDUCACIÓN SUPERIOR

Índice

Agradecimientos

Glosario de términos

1 Introducción

- 1.1 Objetivo de las Directrices
- 1.2 La lógica de las Directrices
  - 1.2.1 El contexto de la educación superior
  - 1.2.2 Las licencias abiertas y el surgimiento de los REA
  - 1.2.3 El poder transformador de los REA
  - 1.2.4 Alcance de las Directrices

2 Directrices para los Actores en la Educación Superior

- 2.1 Directrices para los gobiernos
- 2.2 Directrices para instituciones de educación superior
- 2.3 Directrices para el personal académico
- 2.4 Directrices para los cuerpos discentes
- 2.5 Directrices para órganos de garantía de calidad/acreditación y órganos de reconocimiento académico

Referencias

Apéndice 1 – Conocimientos útiles, competencias y habilidades para el uso eficaz de los REA en la educación superior

Apéndice 2 – La promoción de una educación más eficaz e inclusiva mediante el diseño de REA para las diversas necesidades de los estudiantes

2 Directrices para los Actores en la Educación Superior

2.1 Directrices para los gobiernos

2.2 Directrices para instituciones de educación superior

2.3 Directrices para el personal académico

2.4 Directrices para los cuerpos discentes

2.5 Directrices para órganos de garantía de calidad/acreditación
y órganos de reconocimiento académico

2.3 Directrius per al personal acadèmic

1. Desenvolpeu la capacitat d'avaluar REO (Recursos Educatius Oberts).
2. Considereu la possibilitat de publicar REO.
3. Reuniu, adapteu i poseu en context els REO existents.
4. Desenvolpeu l'hàbit de treballar en equip.

5. Cerqueu suport institucional per al desenvolupament d'habilitats en REO.

6. Aprofiteu les xarxes i comunitats de pràctica.

7. Fomenteu la participació estudiantil.

8. Promogueu els REO a través de publicacions sobre els REO.

9. Proporcioneu comentaris sobre els REO existents i dades sobre el seu ús.

10. Actualitzeu els vostres coneixements sobre els drets de propietat intel·lectual, drets d'autor i polítiques de privadesa.

Necessiteu ajuda? Aneu a la Biblioteca

UJI

Estudis

Investigació

Cultura i societat

Exposició a la Llotja: *Limbo*. Del 10 de desembre al 9 de gener de 2016

Español English

+34 964 72 80 00 info@uji.es directori bústia

La Biblioteca de l'UJI commemora la Setmana de l'Accés Obert amb dos tallers

La Biblioteca de la Universitat Jaume I de Castelló ha organitzat, en commemoració de la Setmana de l'Accés Obert (Open Access Week), que es farà a escala mundial del 19 al 25 d'octubre de 2015 sota el lema «Open for collaboration», una campanya de difusió per donar a conèixer a la comunitat universitària els beneficis de l'accés obert a través del Repositori Institucional UJI [ftp://repositori.uji.es](http://repositori.uji.es).

La universitat pública de Castelló ha previst la realització de dos tallers: «Recursos per a la formació en el Repositori UJI» (dimecres 21 d'octubre de 12 a 12.30 hores en l'Aula Aranzadi de la Biblioteca), dirigit a l'estudiantat per donar a conèixer les utilitats del repositori i «Ciència colaborativa i Repositori UJI» (dijous 22 d'octubre, de 10 a 10.30 hores i de 18 a 18.30 hores) dirigit al personal docent i investigador per donar a conèixer els beneficis de l'accés obert i en el què es tractaran temes com les últimes iniciatives sobre l'accés obert o la

OPEN **International ACCESS WEEK**

OCTOBER 19 - 25, 2015 | EVERYWHERE

Perfils

Notícies

Agenda

Notícies

Fotonotícies

Notícies dels òrgans de govern

Revista d'actualitat

Reservori Revista d'Actualitat

Vox UJI

Vox UJI arxiu

Vox UJI Ràdio

Servidor de vídeo

Ciència UJI TV

Bones pratiques a l'Aula Virtual

Sentit comú!

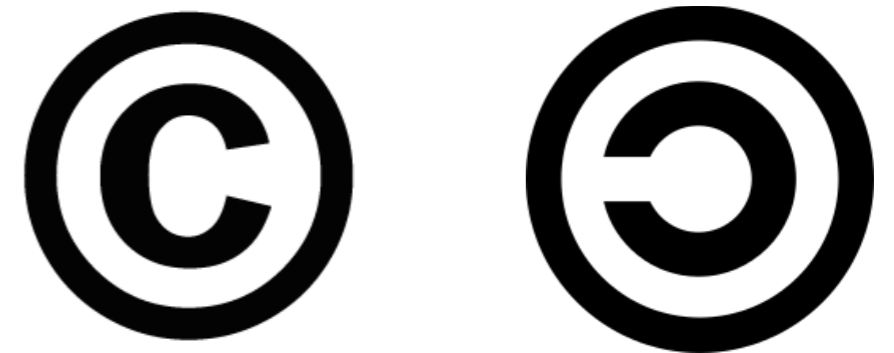
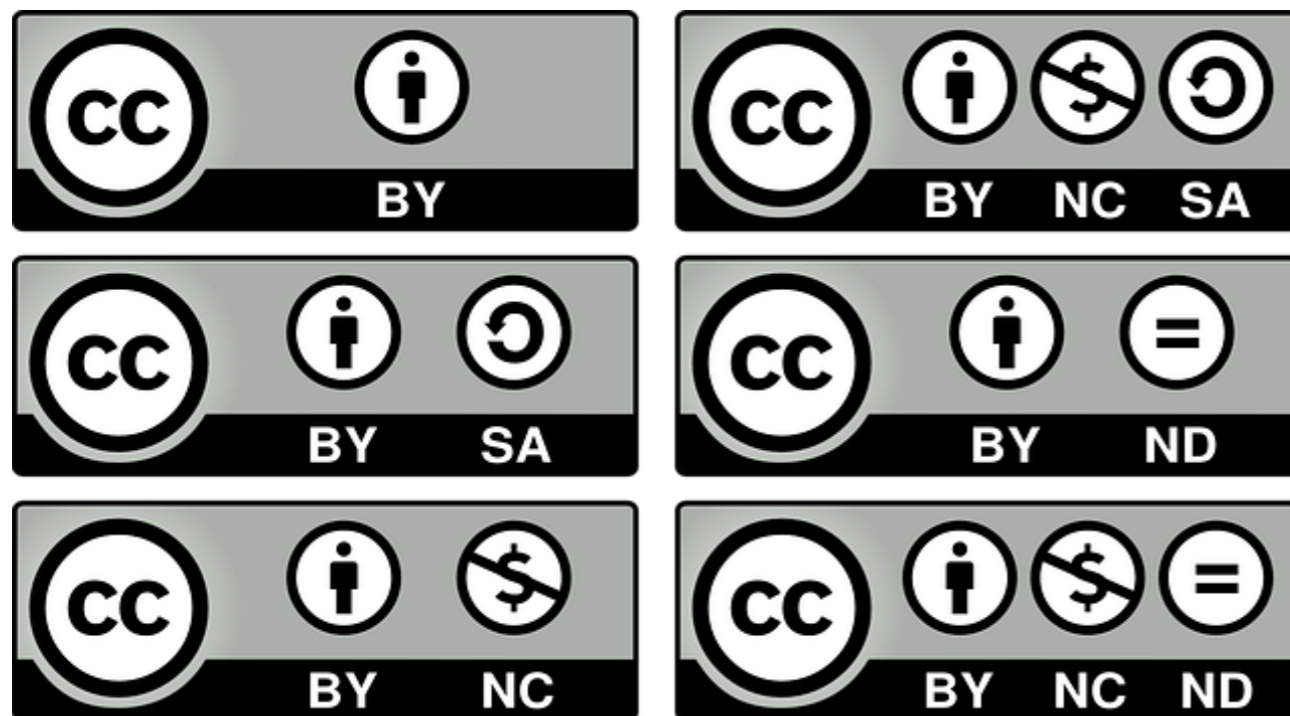
1. No vos salteu la llei!

Utilitzeu materials amb llicències obertes i aquells que la legalitat vigent permet.

2. Enllaceu més i
pugeu menys.

(De fet, si no és precís pujar el recurs, enllaceu-lo.

3. Aprenghueu a identificar els drets d'un document, recurs, vídeo, etc.

4. Ensenyeu a l'estudiantat a cercar i seleccionar informació rellevant.

5. Compartiu informació sobre recursos interessants amb col·legues que donen la mateixa assignatura en altres llocs.

6. Feu i publiqueu llistes de materials lliures interessants per a la vostra docència.

7. Publiqueu la vostra producció amb llicències obertes i pujeu-la al repositori institucional.

<http://repositori.uji.es/>

8. Aproveiteu les ajudes de la UJI per a crear materials lliures (Sapientia)

Col·lecció Sapientia

Aquesta col·lecció, posada en funcionament coincidint amb el Dia d'Internet i Dia Internacional de les Telecomunicacions i de la Societat de la Informació, publica manuals docents en línia i en obert, de lliure accés, corresponents a les matèries que s'imparteixen a la Universitat Jaume I perquè qualsevol docent, estudiant/a o autodidacte/a els pugui utilitzar.

1. Antecedents i objecte
2. Principis
3. Autoria
4. Relació completa de la col·lecció
5. **Manuais:**

**Humanes
i Socials**

Humanes i Socials

**Jurídiques
i Econòmiques**

Jurídiques i Econòmiques

**Tecnologia
i Experimentals**

Tecnologia i Experimentals

<http://www.uji.es/publ/sapientia>

Visualitza Col·lecció Sapientia per data d'edició

Salta a un punt de l'índex: (Trieu el mes) ▾ (Trieu l'any) ▾

O escriu un any:

Ordena per: ▾ Ordre: ▾ Resultats: ▾

Ara es mostren els elements 1-104 de 104

Práctica de laboratorio: Síntesis y depósito de capas fotoabsorbentes tipo CIGS para dispositivos fotovoltaicos

Martí Valls, Rafael Francisco; Barrachina Albert, Ester; Fraga Chiva, Diego; Calvet Roures, Iván; Stoyanova Lyubenova, Teodora; Carda Castelló, Juan B. (Universitat Jaume I, 2015)

Problemas resueltos de reactores químicos y bioquímicos

Barba Juan, Antonio; Clausell Terol, Carolina (Universitat Jaume I, 2015)

Problemes resolts de probabilitat i inferència aplicats a les ciències socials

Juan Verdoy, Pablo; Beltrán, Modesto J.; Peris, María José (Universitat Jaume I, 2015)

Problemas resueltos de estadística aplicada a las ciencias sociales

Juan Verdoy, Pablo; Beltrán, Modesto J.; Peris, María José (Universitat Jaume I, 2015)

<http://repositori.uji.es/>

Cerca al Repositori UJI

- Cerca al Repositori UJI
 Aquesta col·lecció

[Cerca avançada](#)

Repositori UJI

[Què és el Repositori UJI?](#)

[Ajuda](#)

[Contacte](#)

Notícies:

Visualitza

Tot el Repositori UJI

[Comunitats i col·leccions](#)

[Per data d'edició](#)

[Autors](#)

[Títols](#)

[Matèries](#)

Aquesta comunitat

[Per data d'edició](#)

[Autors](#)

[Títols](#)

[Matèries](#)

El meu compte

Finalment, i en totes les oportunitats que tingueu, advoqueu i promogueu polítiques i pràctiques institucionals favorables a la lliure difusió del coneixement científic i dels recursos educatius.

Consulteu els dubtes sobre
propietat intel·lectual amb
la Biblioteca
dretsautor@uji.es

**KEEP
CALM
AND
OPEN
ACCESS**

Jordi Adell
Universitat Jaume I
Centre d'Educació i Noves Tecnologies
jordi@uji.es
@jordi_a
2016

